

Literatura ACTA MEDICINAE 13/2019 Praktický lékař

- 3 **Troponiny a další kardiální markery**
prof. MUDr. Antonín Jabor, CSc. Pracoviště laboratorních metod, IKEM a 3. LF UK, Praha
MUDr. Janka Franeková, Ph.D. Oddělení klinické biochemie, Pracoviště laboratorních metod, IKEM a 3. LF UK, Praha
prof. MUDr. Vladimír Palička, CSc. LF UK a FN Hradec Králové
- 3 **Biomarkery pro nemoci zažívacího ústrojí**
MUDr. Petr Kocna, CSc. Ústav lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky VFN a 1. LF UK, Praha
- 3 **Diagnostika a léčba demencí v České republice**
prof. MUDr. Hana Matějovská Kubešová, CSc. | MUDr. Kamila Greplová | MUDr. Tereza Gregorová | MUDr. Jiří Nakládal | MUDr. Ondřej Výška | MUDr. Petra Vacková | MUDr. Denis Lekeš | MUDr. Tereza Effenbergerová | Jan Matějovský
Klinika interní, geriatry a praktického lékařství LF MU a FN Brno
PhDr. Hana Neudertová, Ph.D. Oddělení Klinické psychologie FN Brno
- 4 **Očkování v České republice**
prof. MUDr. Roman Prymula, CSc., Ph.D. Ministerstvo zdravotnictví ČR
- 4 **Možnosti časného zachytu chronické obstrukční plicní nemoci**
MUDr. Norbert Král Ústav všeobecného lékařství, 1. LF UK, Praha, Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, Praha
doc. MUDr. Vladimír Koblížek, Ph.D. Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, Praha, Plicní klinika LF UK a FN Hradec Králové
MUDr. Stanislav Konštacký, CSc. Ústav sociálního lékařství LF UK v Hradci Králové
PhDr. Karel Hejduk | Mgr. Michaela Jelínková | RNDr. Ondřej Májek Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, Praha, Institut biostatistiky a analýz LF MU Brno
MUDr. Ivana Čierná-Peterová Ordinace plicního lékaře, Brandýs nad Labem
- 4 **Nikotin, tabák a kouření v ordinaci**
prof. MUDr. Eva Králíková, CSc. Centrum pro závislé na tabáku III. interní kliniky – kliniky endokrinologie a metabolismu 1. LF UK a VFN, Praha, Ústav hygieny a epidemiologie 1. LF UK a VFN, Praha
- 4 **Měly by být chřipkové příznaky léčeny antivirotiky již v primární péči? Evropská studie ALIC4E přinese odpovědi**
MUDr. Markéta Pfeiferová Ústav všeobecného lékařství, 1. LF UK, Praha
- 4 **Máme pacientům co nabídnout v léčbě obezity?**
prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., MBA III. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha
- 5 **Efektivní léčba hypertenze**
prof. MUDr. Miroslav Souček, CSc. II. interní klinika a ICRC FN u sv. Anny v Brně a LF MU, Brno
- 5 **Pravda o statinech aneb poměr rizik a přínosů při užívání statinů v primární prevenci a u seniorů**
MUDr. Martin Šatný | prof. MUDr. Michal Vrablík, Ph.D. Centrum preventivní kardiologie, III. interní klinika – klinika endokrinologie a metabolismu, 1. LF UK a VFN, Praha
- 5 **Fixní trojkombinace v léčbě arteriální hypertenze ve světle nejnovějších odborných doporučení**
MUDr. Barbora Nussbaumerová, Ph.D. Centrum preventivní kardiologie, II. interní klinika LF a FN v Plzni, UK v Praze
- 5 **Fixní kombinace perindoprilu s amlodipinem v terapii arteriální hypertenze**
MUDr. Alena Krajčoviechová, Ph.D. Centrum kardiovaskulární prevence 1. LF UK a Thomayerovy nemocnice, Praha
- 6 **Fixní kombinace hypolipidemik – cesta, jak dosáhnout cílových hodnot**
doc. MUDr. Lukáš Zlatohlávek, Ph.D. III. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha
- 6 **Včasná diagnostika karcinomu pankreatu – výzva pro současnou medicínu**
doc. MUDr. Bohumil Seifert, Ph.D. Ústav všeobecného lékařství 1. LF UK, Praha
- 6 **Atopický ekzém – co nového**
MUDr. Štěpánka Čapková Dermatologické oddělení pro děti, Fakultní nemocnice v Motole, Praha
- 6 **Záněty předního segmentu oka a jejich léčba**
MUDr. Aneta Klímová, Ph.D. | doc. MUDr. Petra Svozílková, Ph.D. | MUDr. Pavlína Skalická | MUDr. Michaela Brichová | doc. MUDr. Eva Říhová | prof. MUDr. Jarmila Heissigerová, Ph.D., MBA Oční klinika, 1. LF UK a VFN, Praha

- 6 **Biologická léčba v terapii migrény**
MUDr. Markéta Škodová Centrum pro diagnostiku a léčbu bolestí hlavy, Nemocnice Jihlava, p. o.
- 7 **Ibaldin Rapidcaps v léčbě bolesti**
MUDr. Marek Hák, Ph.D. Centrum léčby bolesti, Medicinicare, s. r. o., Chirurgická klinika FN a LF MU, Brno
- 7 **Metamizol v léčbě bolesti**
MUDr. Marek Hák, Ph.D. Centrum léčby bolesti, Medicinicare, s. r. o., Chirurgická klinika FN a LF MU, Brno
- 7 **Nedostatek železa u pacientů v ordinaci praktického lékaře**
MUDr. Renata Barbara Steinbauerová Oddělení klinické hematologie a transfuze Nemocnice Na Bulovce, Praha
- 7 **Alternativní medicína z pohledu českého praktického lékaře**
MUDr. Martin Seifert Ordinace PL Karlín, Praha
- 7 **Psychiatr pro praktické lékaře: jak si udržet nebo zlepšit profesionální odolnost**
prof. MUDr. Jiří Raboch, DrSc. Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

Troponiny a další kardiální markery

prof. MUDr. Antonín Jabor, CSc. Pracoviště laboratorních metod, IKEM a 3. LF UK, Praha

MUDr. Janka Franeková, Ph.D. Oddělení klinické biochemie, Pracoviště laboratorních metod, IKEM a 3. LF UK, Praha

prof. MUDr. Vladimír Palička, CSc. LF UK a FN Hradec Králové

- 1 Thygesen, K. – Alpert, J. S. – Jaffe, A. S., et al.: Fourth universal definition of myocardial infarction (2018). *Eur Heart J*, 2019, 40, s. 237–269.
- 2 Jabor, A. – Kubíček, Z. – Komrsková, J., et al.: Porovnání výsledků vysoce senzitivních stanovení troponinu I (Abbott, Beckman Coulter, Siemens) a troponinu T (Roche). *Klin Biochem Metab*, 2019, 27, s. 53–60.
- 3 Hamm, C. W. – Bassand, J. P. – Agewall, S., et al.: ESC Guidelines for the management of acute coronary syndromes in patients presenting without persistent ST-segment elevation: The Task Force for the management of acute coronary syndromes (ACS) in patients presenting without persistent ST-segment elevation of the European Society of Cardiology (ESC). *Eur Heart J*, 2011, 32, s. 2999–3054.
- 4 Roffi, M., et al.: 2015 ESC Guidelines for the management of acute coronary syndromes in patients presenting without persistent ST-segment elevation: Task Force for the Management of Acute Coronary Syndromes in Patients Presenting without Persistent ST-Segment Elevation of the European Society of Cardiology (ESC). *Eur Heart J*, 2016, 37, s. 267–315.
- 5 Friedecký, B. – Jabor, A. – Kratochvíl, J., et al.: Doporučení ČSKB: Používání kardiálních troponinů při podezření na akutní koronární syndrom. *Klin Biochem Metab*, 2015, 23, s. 71–77.
- 6 Jarolim, P.: High sensitivity cardiac troponin assays in the clinical laboratories. *Clin Chem Lab Med*, 2015, 53, s. 635–652.
- 7 Warner, J. V. – Marshall, G. A.: High incidence of macrotroponin I with a high-sensitivity troponin I assay. *Clin Chem Lab Med*, 2016, 54, s. 1821–1829.
- 8 Jabor, A. – Franeková, J.: Interference heterofiliálních protilátek a HAAV HAMA při stanovení srdečních troponinů existuje, ale je vzácná. *Labor Aktuell Czech*, 2015, 2, s. 8–11.
- 9 Franeková, J. – Bláha, M. – Bělohouček, J.: A clinical and laboratory approach used to elucidate discordant results of high-sensitivity troponin T and troponin I. *Clin Chim Acta*, 2015, 446, s. 128–131.
- 10 Hollander, J. E.: Managing Troponin Testing. *Ann Emerg Med*, 2016, 68, s. 690–694.
- 11 Ponikowski, P., et al.: 2016 ESC Guidelines for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure: The Task Force for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure of the European Society of Cardiology (ESC) Developed with the special contribution of the Heart Failure Association (HFA) of the ESC. *Eur Heart J*, 2016, 37, s. 2129–2200.
- 12 Yancy, C. W. – Jessup, M. – Bozkurt, B., et al.: 2013 ACCF/AHA guideline for the management of heart failure: a report of the American College of Cardiology Foundation/American Heart Association Task Force on practice guidelines. *Circulation*, 2013, 128, s. e240–e327.
- 13 Troughton, R. W. – Frampton, C. M. – Brunner-La Rocca, H. P., et al.: Effect of B-type natriuretic peptide-guided treatment of chronic heart failure on total mortality and hospitalization: an individual patient meta-analysis. *Eur Heart J*, 2014, 35, s. 1559–1567.
- 14 de Boer, R. A. – Edelmann, F. – Cohen-Solal, A., et al.: Galectin-3 in heart failure with preserved ejection fraction. *Eur J Heart Fail*, 2013, 15, s. 1095–1101.
- 15 de Boer, R. A. – van der Velde, A. R. – Mueller, C., et al.: Galectin-3: a modifiable risk factor in heart failure. *Cardiovasc Drugs Ther*, 2014, 28, s. 237–246.
- 16 Januzzi Jr., J. L.: ST2 as a cardiovascular risk biomarker: from the bench to the bedside. *J Cardiovasc Transl Res*, 2013, 6, s. 493–500.
- 17 ABIM Foundation, <http://www.abimfoundation.org/>; <http://www.choosingwisely.org/>; American Society for Clinical Pathology, dostupné z: <http://www.choosingwisely.org/societies/american-society-for-clinical-pathology>, vyhledáno 25. 9. 2018.

Biomarkery pro nemoci zažívacího ústrojí

MUDr. Petr Kocna, CSc. Ústav lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky VFN a 1. LF UK, Praha

- 1 Zima, T. – Springer, D. – Seifert, B. – Kocna, P., et al.: *Doporučené diagnostické a terapeutické postupy pro všeobecné praktické lékaře – Laboratorní metody – Biochemické metody*, 2008.
- 2 Frič, P. – Dítě, P. – Dvořák, M. – Kohout, P. – Frühauf, P. – Nevorál, J. – Pozler, O. – Utišný, J. – Kocna, P. – Tlaskalová-Hogenová, H. – Gabrovská, D. – Bušínová, I.: Metodický pokyn MZ ČR – Cílený screening celiakie. *Věstník MZ ČR*, 2011, částka 3, s. 51–54; *Practicus*, 2011, 4, s. 9–10.
- 3 Seifert, B. – Dítě, P. – Bureš, J. – Hep, A. – Jirásek, V. – Kroupa, R. – Lukáš, K. – Vojtěšková, J.: *Doporučené diagnostické a terapeutické postupy pro všeobecné praktické lékaře. Gastroenterologie. Novelizace 2012.*
- 4 Seifert, B. – Špičák, J.: *Poruchy exokinní funkce pankreatu. Supplementum k doporučenému postupu CDP-PL Gastroenterologie 2012.*
- 5 Kocna, P. – Zima, T.: Doporučení České společnosti klinické biochemie ke správnému používání metody stanovení okultního krvácení ve stolici. *Tempus medicorum*, 2015, 24/10, s. 30–31.
- 6 Seifert, B. – Král, N. – Suchánek, Š. – Zavoral, M. – Kocna, P. – Májek, O. – Ngo, O. – Dušek, L.: Čas pro změny ve screeningu kolorektálního karcinomu v ČR. *Acta Medicinæ*, 2018, 12, s. 28–32.
- 7 Mortlock, S.: Serological assessment of samples from patients complaining of dyspepsia. *J Gastroint Dig Syst*, 2013, 3, s. 145.
- 8 Alkaade, S. – Varedayah, A. A.: A primer on exocrine pancreatic insufficiency, fat malabsorption, and fatty acid abnormalities. *Am J Manag Care*, 2017, 23, s. S203–S209.

Diagnostika a léčba demencí v České republice

prof. MUDr. Hana Matějovská Kubešová, CSc. | MUDr. Kamila Greplová | MUDr. Tereza Gregorová | MUDr. Jiří Nakládal |

MUDr. Ondřej Váška | MUDr. Petra Vacková | MUDr. Denis Lekeš | MUDr. Tereza Effenbergerová | Jan Matějovský

Klinika interní, geriatry a praktického lékařství LF MU a FN Brno

PhDr. Hana Neudertová, Ph.D. Oddělení Klinické psychologie FN Brno

- 1 Alzheimer's Association. 2016 Alzheimer's disease facts and figures. *Alzheimers Dement*, 2016, 12, s. 459–509.
- 2 Reagan, R.: *My Father at 100: A Memoir*. Pinguine Books, Londýn, 2012.
- 3 Copeland, J. R. – Dewey, M. E. – Saunders, P.: The epidemiology of dementia: GMS-AGECAT studies of prevalence and incidence, including studies in progress. *Eur Arch Psychiatry Clin Neurosci*, 1991, 240, s. 212–217.
- 4 Mátl, O. – Mátlová, M.: *Zpráva o stavu demence 2015*. Česká alzheimerovská společnost, prosinec 2015.
- 5 Prince, M., et al.: The Global Prevalence of Dementia: A Systematic Review and Metaanalysis. *Alzheimers & Dementia*, 2013, 9, s. 63–75.
- 6 Topinková, E.: *Geriatry pro praxi*. Galén, Praha, 2005.
- 7 Kalvach, Z. – Zadák, Z. – Jiráček, R., et al.: *Geriatry a gerontologie*. Grada publishing, Praha, 2004.
- 8 Český statistický úřad, dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/obvyvatelstvo_lide, vyhledáno 2. 9. 2019.
- 9 deRoos, A. – van der Grond, J. – Mitchell, G., et al.: Magnetic resonance imaging of cardiovascular function and the brain: is dementia a cardiovascular-driven disease? *Circulation*, 2017, 135, s. 2178–2195.
- 10 Katisko, K. – Cajnus, A. – Korhonen, T., et al.: Prodromal and early bvFTD: evaluating clinical features and current biomarkers. *Frontiers in Neuroscience*, 2019, 13, s. 1–9.
- 11 Papma, J. M. – Jiskoot, L. C. – Panman, J. L., et al.: Cognition and gray and white matter characteristics of presymptomatic C9orf72 repeat expansion. *Neurology*, 2017, 89, s. 1256–1264.
- 12 Hanagasi, H. A. – Tufekcioglu, Z. – Emre, M.: Dementia in Parkinson's disease. *J Neural Sci*, 2017, 374, s. 26–31.
- 13 Jiráček, R.: Demence s Lewyho tělisky. *Psychiatr Prax*, 2014, 15, s. e1–e3.
- 14 Státní ústav pro kontrolu léčiv. *Cerebrovaskulární manuál 2013*.
- 15 Moore, E. – Mander, A. – Ames, D.: Cognitive impairment and vitamin B12: a review. *Int Psychogeriatr*, 2012, 24, s. 541–556.
- 16 Moon, J. H. – Lim, S. – Han, J. W.: Serum 25-hydroxyvitamin D level and the risk of mild cognitive impairment and dementia: the Korean Longitudinal Study on Health and Aging. *Clin Endocrinol*, 2015, 83, s. 36–42.
- 17 Šrkha, J. – Pelikánová, T. – Kvapil, M.: *Doporučený postup péče o diabetes mellitus 2. typu*. Česká diabetologická společnost ČLS JEP, 2018.
- 18 Morimoto, S. S. – Alexopoulos, G. S.: Cognitive deficits in geriatric depression: clinical correlates and implications for current and future treatment. *Psychiatr Clin North Am*, 2013, 36, s. 517–531.
- 19 Dalla Barba, G. – Barbera, C. – Brazzarola, M.: Recovery from confabulation after normotensive hydrocephalus shunting. *Cortex*, 2016, 75, s. 82–86.
- 20 Hagiya, H. – Deguchi, K. – Kawada, K. – Otsuka, F.: Neurosyphilis is a long-forgotten disease but still a possible etiology for dementia. *Intern Med*, 2015, 54, s. 2769–2773.
- 21 Czech National Dementia Strategy 2016–2019.
- 22 Folstein, M. F. – Folstein, S. E. – McHugh, P. R.: Mini-mental state: a practical method for grading the cognitive state of patients for the clinician. *J Psychiatr Res*, 1975, 12, s. 189–198.
- 23 Hazan, E. – Frankenburg, F. – Brenkel, M.: The test of time: a history of clockdrawing. *Int J Geriatr Psychiatry*, 2018, 33, s. e22–e30.
- 24 Borson, S. – Scanlan, J. M. – Chen, P. J., et al.: The Mini-Cog as a green for dementia: Validation in a population based sample. *J Am Geriatr Soc*, 2003, 51, s. 1451–1454.
- 25 Nasreddine, Z. S. – Phillips, N. A. – Bédirian, V., et al.: The Montreal Cognitive Assessment, MoCA: a brief screening tool for mild cognitive impairment. *J Am Geriatr Soc*, 2005, 53, s. 695–699.
- 26 Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP. *Doporučený postup Demence*, 2018.
- 27 Dubois, B. – Hampel, H. – Feldman, H. H.: Preclinical Alzheimer's disease: Definition, natural history, and diagnostic criteria. *Alzheimers Dement*, 2016, 12, s. 292–323.
- 28 Kosikova, N. – Cente, M. – Cigankova, V., et al.: miRNAs as biofluid markers for diagnostics of Alzheimer's disease: recent status and perspectives. *Gen Physiol Biophys*, 2018, 37, s. 495–514.
- 29 Sabbagh, M. N. – Shi, J. – Lee, M., et al.: Salivary beta amyloid protein levels are detectable and differentiate patients with Alzheimer's disease dementia from normal controls: preliminary findings. *BMC Neurol*, 2018, 18, s. 155.
- 30 Colligris, P. – Perez de Lara, M. J. – Colligris, B., et al.: Ocular manifestations of Alzheimer's and other neurodegenerative diseases: The prospect of the eye as a tool for the early diagnosis of Alzheimer's disease. *J Ophthalmol*, 2018, 2018, s. 8538573.
- 31 Velayudhan, L. – Gasper, A. – Pritchard, M., et al.: Pattern of smell identification impairment in Alzheimer's disease. *J Alzheimers Dis*, 2015, 46, s. 381–387.
- 32 Thomson, R. S. – Auduong, P. – Miller, A. T.: Hearing loss as a risk factor for dementia: A systematic review. *Laryngoscope Invest Otolaryngol*, 2017, 2, s. 69–79.
- 33 Bielaková, K.: Zhodnocení rizika malnutrice u seniorů – používáme správný screeningový nástroj? *Geriatry a gerontologie*, 2018, 7, s. 137–140.
- 34 Hötting, K. – Röder, B.: Beneficial effects of physical exercise on neuroplasticity and cognition. *Neurosci Biobehav Rev*, 2013, 37, s. 2243–2257.
- 35 Humpolíček, P.: Neuroplasticita – od problému k řešení. *PsychoLogOn /online/*. Brno, Psychologický ústav FF MU, s. 1–5. Dostupné z: <http://psychologon.cz/data/pdf/122-neuroplasticita-od-problemu-k-reseni.pdf>, vyhledáno 31. 8. 2019.
- 36 Rektorová, I.: Má smysl odlišovat kortikální a subkortikální demenci? *Neurologia pre prax*, 2016, 17, s. 164–166.

Očkování v České republice

prof. MUDr. Roman Prymula, CSc., Ph.D. Ministerstvo zdravotnictví ČR

- 1 Dušek, L.: Proočkovanosť v dostupných datech Národního zdravotnického informačního systému (NZIS). XV. Hradecké vakcinologické dny, 3.–5. 10. 2019.
- 2 Prymula, R. – Polícar, R.: Modely odškodňování poškození po

- očkování ve vybraných zemích a jejich implikace do české legislativy. *Vakcinologie*, 2018, 12, s. 86–92.
- 3 Teska Arnoštová, L. – Prymula, R.: Přehled právních předpisů souvisejících s indikacemi, podmínkami a úhradou očkování v České

republice. In: Jeseňák, M. – Urbančíková, I., et al.: *Očkovanie v špeciálnych situáciách*. 2019, s. 457–459.

Možnosti časného zachytu chronické obstrukční plicní nemoci

MUDr. Norbert Král Ústav všeobecného lékařství, 1. LF UK, Praha, Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, Praha

doc. MUDr. Vladimír Koblížek, Ph.D. Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, Praha, Plicní klinika LF UK a FN Hradec Králové

MUDr. Stanislav Konšťacký, CSc. Ústav sociálního lékařství LF UK v Hradci Králové

PhDr. Karel Hejduk | Mgr. Michaela Jelínková | RNDr. Ondřej Májek Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, Praha, Institut biostatistiky a analýz LF MU Brno

MUDr. Ivana Čierná-Peterová Ordinace plicního lékaře, Brandýs nad Labem

- 1 Koblížek, V. – Chlumský, J. – Zindr, V., et al.: *Doporučený postup ČPFS pro diagnostiku a léčbu stabilní CHOPN*. Praha, Maxdorf Jessenius, 2013, s. 134.
- 2 Lennerová, Z. – Skřížková, J.: Epidemiologie CHOPN v číslech a světových ménách. *Studia pneumologica et phthiseologica*, 2016, 76, s. 11–15.
- 3 Koblížek, V. – Paráková, Z. – Antušová, Z.: Časná stadia CHOPN – cesta ke spolehlivé diagnostice a efektivní terapii (souhrn pro praxi). *Remedia*, 2010, 20, s. 24–29.
- 4 Pauk, N.: Léčba CHOPN – současnost a novinky. *Acta Medicinæ*, 2016, 5, s. 69–71.
- 5 Global Strategy for the Diagnosis, Management and Prevention of COPD, Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease (GOLD) 2017. Dostupné z: <https://goldcopd.org>.
- 6 Diagnosis of diseases of chronic air flow limitation: Asthma, COPD and Asthma COPD Overlap Syndrome (ACOS). GINA 2014, GOLD 2014.
- 7 Devereux, G.: ABC of chronic obstructive pulmonary disease. Definition, epidemiology, and risk factors. *BMJ*, 2006, 332, s. 1142.
- 8 Malý, M. – Zvolský, M. – Rozbořilová, E., et al.: Respiratory Mortality in Czech and Slovak Republics in the year 2011. *Stud Pneumol Phthisiol*, 2013, 73, s. 128–132.
- 9 Divo, M. – Cote, C. – de Torres, J., et al.: Comorbidities and risk of mortality in patients with chronic obstructive pulmonary disease. *Am J Respir Crit Care Med*, 2012, 186, s. 155–161.
- 10 Mannino, D. M. – Aguayo, S. M. – Petty, T. L., et al.: Low lung function and incident lung cancer in the United States: data from the first National Health and Nutrition Examination Survey follow-up. *Arch Intern Med*, 2003, 163, s. 1475–1480.
- 11 Terzano, C. – Conti, V. – Di Stefano, F., et al.: Comorbidity, hospitalization, and mortality in COPD: results from a longitudinal study. *Lung*, 2010, 188, s. 321–329.
- 12 Qaseem, A. – Snow, V. – Owens, D. K., et al.: Clinical Guidelines Committee of the American College of Physicians The development of clinical practice guidelines and guidance statements of the American College of Physicians: summary of methods. *Ann Intern Med*, 2010, 153, s. 194–199.
- 13 Bohadana, A. B. – Mohankumar, T.: Symptoms and signs in the assessment of chronic air flow obstruction. *Indian J Chest Dis Allied Sci*, 1984, 24, s. 133–142.
- 14 Buffels, J. – Degryse, J. – Decramer, M., et al.: Spirometry and smoking cessation advice in general practice: a randomised clinical trial. *Respir Med*, 2006, 100, s. 2012–2017.
- 15 Miravittles, M. – de la Roza, C. – Morera, J., et al.: Chronic respiratory symptoms, spirometry and knowledge of COPD among general population. *Respir Med*, 2006, 100, s. 1973–1980.
- 16 Buist, A. – McBurnie, M. – Vollmer, W., et al.: International variation in the prevalence of COPD (the BOLD Study): a population-based prevalence study. *Lancet*, 2007, 370, s. 741–750.
- 17 Koblížek, V. – Hejduk, K. – Jelínková, M. – Kos, S. – Král, N. – Čierná-Peterová, I. – Májek, O.: Časný zachyt chronické obstrukční plicní nemoci v rizikové populaci České republiky (protokol nového multicentrického pilotního projektu ÚZIS pro období 2018–2020). *Postgraduální medicína*, 2018, 20, s. 380–390.
- 18 Regionální zpravodajství Národního zdravotnického informačního systému [online]. Praha: ÚZIS ČR, 2016. Dostupné z: <http://reporting.uzis.cz/cr>, vyhledáno 27. 4. 2018.
- 19 O'Donnell, D. E. – Aaron, S. – Bourbeau, J., et al.: State of the Art Compendium: Canadian Thoracic Society recommendations for the management of chronic obstructive pulmonary disease. *Canadian Respiratory Journal*, 2004, 11, suppl. B, s. 7B–59B.
- 20 Jones, P. W. – Harding, G. – Berry, P., et al.: Development and first validation of the COPD Assessment Test. *Eur Resp J*, 2009, 34, s. 648–654.
- 21 Mathers, C. D. – Stein, C. – Ma Fat, D., et al.: *Global Burden of Disease 2000: Version 2 Methods and Results*. Ženeva, World Health Organization, 2000, s. 1–108.
- 22 Mannino, D. M. – Homa, D. M. – Akinbami, L. J., et al.: Chronic obstructive pulmonary disease surveillance – United States, 1971–2000. *MMWR Surveill Summ*, 2002, 51, s. 1–16.
- 23 Rennard, S. – Decramer, M. – Calverley, P. M., et al.: Impact of COPD in North America and Europe in 2000: subjects' perspective of Confronting COPD International Survey. *Eur Respir J*, 2002, 20, s. 799–805.

Nikotin, tabák a kouření v ordinaci

prof. MUDr. Eva Králíková, CSc. Centrum pro závislé na tabáku III. interní kliniky – kliniky endokrinologie a metabolismu 1. LF UK a VFN, Praha, Ústav hygieny a epidemiologie 1. LF UK a VFN, Praha

- 1 Králíková, E. – Češka, R. – Pánková, A., et al.: Doporučení léčby závislosti na tabáku pro klinickou praxi. *Vnitřní Léč*, 2015, 61, s. 154–1515.
- 2 NSW Health: Clozapine and Smoking Cessation. 2011, s. 1–2.
- 3 Olschewski, A.: *Progressivní svalová relaxace: Jak se zbavit stresu pomocí klasických i nových cvičení podle Jacobson*. Poznání, 2019.
- 4 St Helen, G. – Jacobli, P. – Nardone, N. – Benowitz, N. L.: IQOS: examination of Philip Morris International's Claim of reduced exposure. *Tob Control*, 2018, 27, s. 30–36.
- 5 Wade, C. – Boyd, Ch.: Tobacco Harm Reduction: evidence update, R Street Policy Study 179, 2019. Dostupné na: <https://www.rstreet.org/issue/harm-reduction/>, vyhledáno 26. 8. 2019.

Měly by být chřipkové příznaky léčeny antiviroty již v primární péči? Evropská studie ALIC4E přinese odpovědi

MUDr. Markéta Pfeiferová Ústav všeobecného lékařství, 1. LF UK, Praha

- 1 Bongard, E. – van der Velden, A. W. – Cook, J., et al.: Antivirals for influenza-like illness? A randomised controlled trial of clinical and cost effectiveness in primary Care (ALIC4 E): the ALIC4 E protocol. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.1136/bmjopen-2017-021032>, vyhledáno 2. 9. 2019.
- 2 University of Oxford, 2018 [online]. *Nuffield department of Primary care health sciences*. Dostupné z: <https://www.phc.ox.ac.uk/news/>
- 3 should-flu-symptoms-be-treated-with-antivirals-in-primary-care, vyhledáno 1. 9. 2019.
- 3 Platform for European Preparedness Against (Re-)emerging Epidemics [online]. Workpackage 4. Dostupné z: <https://www.prepare-europe.eu/About-us/Workpackages/Workpackage-4>, vyhledáno 1. 9. 2019.
- 4 Ebell, M. H.: WHO downgrades status of oseltamivir. *BMJ*, 2017, 358, s. j3266.
- 5 World Health Organization, 2017 [online]. WHO model list of essential medicines 20th list. Dostupné z: http://www.who.int/medicines/publications/essentialmedicines/20th_EML2017_FINAL_amendedAug2017.pdf?ua=1, vyhledáno 1. 9. 2019.
- 6 Kmietowicz, Z.: WHO downgrades oseltamivir on drugs list after reviewing evidence. *BMJ*, 2017, 357, s. j2841.

Máme pacientům co nabídnout v léčbě obezity?

prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., MBA III. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

- 1 Svačina, Š.: *Obezitologie a teorie metabolického syndromu*. Triton, Praha, 2013.
- 2 Svačina, Š.: *Antidiabetika*. Axonite, Praha, 2016.
- 3 Svačina, Š.: *Léčba obézního diabetika*. Mladá Fronta, Praha, 2018.
- 4 Ferrannini, E. – Muscelli, E. – Frascerra, S., et al.: Metabolic response to sodium-glucose cotransporter 2 inhibition in type 2 diabetic patients. *J Clin Invest*, 2014, 124, s. 499–508.
- 5 Wu, A. L. – Kolumam, G., et al.: Amelioration of type 2 diabetes by antibody-mediated activation of fibroblast growth factor receptor 1. *Sci Transl Med*, 2011, 3, s. 113.
- 6 Fried, M., et al.: *Bariatrická a metabolická chirurgie*. Mladá Fronta, Praha, 2011.

Efektivní léčba hypertenze

prof. MUDr. Miroslav Souček, CSc. II. interní klinika a ICRC FN u sv. Anny v Brně a LF MU, Brno

- 1 Widimský, J. jr. – Filipovský, J. – Ceral, J., et al.: Doporučení pro diagnostiku a léčbu arteriální hypertenze CSH 2017. *Hypertenze a kardiovaskulární prevence*, 2018, suppl., s. 1–19.
- 2 The SPRINT Research Group: A randomized trial of intensive versus standard blood-pressure control. *N Engl J Med*, 2015, 373, s. 2103–2116.
- 3 Olde Engberink, R. H. – Frenkel, W. J. – van den Bogaard, B., et al.: Effects of thiazide-type and thiazide-like diuretics on cardiovascular events and mortality: systematic review and meta-analysis. *Hypertension*, 2015, 65, s. 1033–1040.
- 4 Roush, G. C. – Ernst, M. E. – Kostis, J. B., et al.: Head-to-head comparisons of hydrochlorothiazide with indapamide and chlorthalidone: antihypertensive and metabolic effects. *Hypertension*, 2015, 65, s. 1041–1046.
- 5 Matsuzaki, M. – Oghihara, T. – Umamoto, S., et al.: Prevention of cardiovascular events with calcium channel blocker – based combination therapies in patients with hypertension: a randomised controlled trial. *J Hypertens*, 2011, 29, s. 1649–1659.
- 6 Yusuf, S. – Teo, K. K. – Pogue, J., et al.: Telmisartan, ramipril, or both in patients at high risk for vascular events. *N Engl J Med*, 2008, 358, s. 1547–1559.

Pravda o statinech aneb poměr rizik a přínosů při užívání statinů v primární prevenci a u seniorů

MUDr. Martin Šatný | prof. MUDr. Michal Vrablík, Ph.D. Centrum preventivní kardiologie, III. interní klinika – klinika endokrinologie a metabolismu, 1. LF UK a VFN, Praha

- 1 Zeměfěl 2017. Praha: ÚZIS ČR, 2018.
- 2 Yusuf, S. – Hawken, S. – Ōunpuu, S., et al.: Effect of potential lymphocyte risk factors associated with myocardial infarction in 52 countries (the INTERHEART study): case-control study. *Lancet*, 2004, 364, s. 937–952.
- 3 Baigent, C. – Keech, A. – Kearney, P. M., et al.: Efficacy and safety of cholesterol-lowering treatment: prospective meta-analysis of data from 90 056 participants in 14 randomised trials of statins. *Lancet*, 2005, 366, s. 1267–1278.
- 4 Scheidt-Nave, C. – DU, Y. – Knopf, H., et al.: Verbreitung von Fettstoffwechselstörungen bei Erwachsenen in Deutschland. *Bundesgesundheitsblatt – Gesundheitsforschung – Gesundheitsschutz*, 2013, 56, s. 661–667.
- 5 Sanin, V. – Koenig, W.: Therapie der Hypercholesterinämie in der Primärprävention. *DMW – Deutsche Medizinische Wochenschrift*, 2019, 144, s. 322–328.
- 6 Catapano, A. L. – Graham, I. – De Backer, G., et al.: ESC/EAS Guidelines for the Management of Dyslipidaemias. *Eur Heart J*, 2016, 37, s. 2999–3058.
- 7 Shepherd, J. – Cobbe, S. M. – Ford, I., et al.: Prevention of coronary heart disease with pravastatin in men with hypercholesterolemia. *New Eng J Med*, 1995, 333, s. 1301–1308.
- 8 Ford, I. – Murray, H. – McCowan, C., et al.: Long-term safety and efficacy of lowering low-density lipoprotein cholesterol with statin therapy. *Circulation*, 2016, 133, s. 1073–1080.
- 9 Valjejo-Vaz, A. J. – Robertson, M. – Catapano, A. L., et al.: Low-density lipoprotein cholesterol lowering for the primary prevention of cardiovascular disease among men with primary elevations of low-density lipoprotein cholesterol levels of 190 mg/dl or above. *Circulation*, 2017, 136, s. 1878–1891.
- 10 Ridker, P. M. – Danielson, E. – Fonseca, F. A. H., et al.: Rosuvastatin to prevent vascular events in men and women with elevated C-reactive protein. *New Eng J Med*, 2008, 359, s. 2195–2207.
- 11 Yusuf, S. – Bosch, J. – Dagenais, G., et al.: Cholesterol lowering in intermediate-risk persons with out cardiovascular disease. *New Eng J Med*, 2016, 374, s. 2021–2031.
- 12 Taylor, F. – Huffman, M. D. – Macedo, A. F., et al.: Statins for the primary prevention of cardiovascular disease. *Cochrane Database Syst Rev*, 2013, CD004816.
- 13 Mihaylova, B. – Emberson, J. – Blackwell, L., et al.: The effects of lowering LDL cholesterol with statin therapy in people at low risk of vascular disease: meta-analysis of individual data from 27 randomised trials. *Lancet*, 2012, 380, s. 581–590.
- 14 Armitage, J. – Baigent, C. – Barnes, E., et al.: Efficacy and safety of statin therapy in older people: a meta-analysis of individual participant data from 28 randomised controlled trials. *Lancet*, 2019, 393, s. 407–415.
- 15 Ramos, R. – Comas-Cufí, M. – Martí-Lluch, R., et al.: Statins for primary prevention of cardiovascular events and mortality in old and very old adults with and without type 2 diabetes: retrospective cohort study. *BMJ*, 2018, 366, doi: <https://doi.org/10.1136/bmj.k3359>.
- 16 Maki, K. C. – Diwadkar-Navsariwal, V. – Kramer, M. W.: Statin use and risk for type 2 diabetes: chat clinicians should know. *Postgraduate Medicine*, 2018, 130, s. 166–172.
- 17 Zhu, X. C. – Dai, W. Z. – Tao, M. A.: Overview the effect of statin therapy on dementia risk, cognitive changes and its pathologic change: a systematic review and meta-analysis. *Ann Transl Med*, 2018, 6, s. 435–435.
- 18 Strandberg, T. H. E.: Role of statin therapy in primary prevention of cardiovascular disease in elderly patients. *Cur Atheroscl Rep*, 2019, 21, s. 28.
- 19 Piřha, J. – Topinková, E. – Blaha, V., et al.: Léčba statiny u osob vyššího věku. *Vnitřní Léč*, 2018, 64, s. 1021–1027.

Fixní trojkombinace v léčbě arteriální hypertenze ve světle nejnovějších odborných doporučení

MUDr. Barbora Nussbaumerová, Ph.D. Centrum preventivní kardiologie, II. interní klinika LF a FN v Plzni, UK v Praze

- 1 Cířková, R. – Bruthans, J. – Adámková, V., et al.: Prevalence základních kardiovaskulárních rizikových faktorů v české populaci v letech 2006–2009. Studie Czech post-MONICA. *Cor Vasa*, 2011, 53, s. 220–229.
- 2 Williams, B. – Mancia, G. – Spiering, W., et al.: 2018 ESC/ESH Guidelines for the management of arterial hypertension. *Eur Heart J*, 2018, 39, s. 3021–3104.
- 3 Bangalore, S. – Kamalakkannan, G. – Parkar, S., et al.: Fixed-dose combinations improve medication compliance: a meta-analysis. *Am J Med*, 2007, 120, s. 713–719.
- 4 Wald, D. S. – Law, M. – Morris, J. K., et al.: Combination therapy versus monotherapy in reducing blood pressure: meta-analysis on 11,000 participants from 42 trials. *Am J Med*, 2009, 122, s. 290–300.
- 5 Dahlöf, B. – Sever, P. S. – Poulter, N. R., et al.: for ASCOT investigators: Prevention of cardiovascular events with an antihypertensive regimen of amlodipine adding perindopril as required versus atenolol adding bendroflumethiazid as required, in the Anglo-Scandinavian Cardiac Outcomes Trial-Blood Pressure Lowering Arm (ASCOT-BPLA): a multicenter randomized controlled trial. *Lancet*, 2005, 366, s. 895–905.
- 6 Williams, B. – O'Rourke, M.: Anglo-Scandinavian Cardiac Outcomes Trial: The Conduit Artery Functional Endpoint (CAFE) study in ASCOT. *J Hum Hypertens*, 2001, 15, s. 69–73.
- 7 ADVANCE Collaborative Group: Effects of fixed combination of perindopril and indapamide on macrovascular and microvascular outcomes in patients with type 2 diabetes mellitus (the ADVANCE trial): a randomised controlled trial. *Lancet*, 2007, 370, s. 829–840.
- 8 Chalmers, J. – Arima, H. – Woodward, M., et al.: Effects of combination of perindopril, indapamide, and calcium channel blockers in patients with type 2 diabetes mellitus: results from the Action In Diabetes and Vascular Disease: Preterax and Diamicon Controlled Evaluation (ADVANCE) trial. *Hypertension*, 2014, 63, s. 259–264.

Fixní kombinace perindoprilu s amlodipinem v terapii arteriální hypertenze

MUDr. Alena Krařchievová, Ph.D. Centrum kardiovaskulární prevence 1. LF UK a Thomayerovy nemocnice, Praha

- 1 Williams, B. – Mancia, G. – Spiering, W., et al.: 2018 ESC/ESH Guidelines for the management of arterial hypertension. *Eur Heart J*, 2018, 39, s. 3021–3104.
- 2 Cířková, R. – Bruthans, J. – Adámková, V., et al.: Prevalence základních kardiovaskulárních rizikových faktorů v české populaci v letech 2006–2009. Studie Czech post-MONICA. *Cor Vasa*, 2011, 53, s. 220–229.
- 3 Wald, D. S. – Law, M. – Morris, J. K., et al.: Combination therapy versus monotherapy in reducing blood pressure: meta-analysis on 11,000 participants from 42 trials. *Am J Med*, 2009, 122, s. 290–300.
- 4 Ferrarri, R.: Optimizing the treatment of hypertension and stable coronary artery disease: clinical evidence for fixed-combination perindopril/amlodipine. *Curr Med Res Opin*, 2008, 24, s. 3543–3557.
- 5 Thomopoulos, C. – Parati, G. – Zanchetti, A.: Effects of blood pressure lowering on outcome incidence in hypertension: 4. Effects of various classes of antihypertensive drugs-overview and meta-analysis. *J Hypertens*, 2015, 33, s. 195–211.
- 6 Dahlöf, B. – Sever, P. S. – Poulter, N. R., et al.: Prevention of cardiovascular events with an antihypertensive regimen of amlodipine adding perindopril as required versus atenolol adding bendroflumethiazid as required, in the Anglo-Scandinavian Cardiac Outcomes Trial-Blood Pressure Lowering Arm (ASCOT-BPLA): a multicenter randomised controlled trial. *Lancet*, 2005, 366, s. 895–906.
- 7 Poulter, N. R. – Wedel, H. – Dahlöf, B., et al.: Role of blood pressure and other variables in the differential cardiovascular event rates noted in the Anglo-Scandinavian Cardiac Outcomes Trial-Blood Pressure Lowering Arm (ASCOT-BPLA). *Lancet*, 2005, 366, s. 907–913.
- 8 Williams, B. – Lacy, P. S. – Thom, S. M., et al.: Differential impact of blood pressure-lowering drugs on central aortic pressure and clinical outcomes: principal results of the Conduit Artery Function Evaluation (CAFE) study. *Circulation*, 2006, 113, s. 1213–1225.
- 9 Bertrand, M. E. – Ferrarri, R. – Remme, W. J., et al.: Clinical synergy of perindopril and calcium-channel blocker in the prevention of cardiac events and mortality in patients with coronary artery disease. Post hoc analysis of the EUROPA study. *Am Heart J*, 2010, 159, s. 795–802.
- 10 Pepine, C. J. – Handberg, E. M. – Cooper-DeHoff, R. M., et al.: A calcium antagonist vs a non-calcium antagonist hypertension treatment strategy for patients with coronary artery disease. The International Verapamil-Trandolapril Study (INVEST): a randomized controlled trial. *JAMA*, 2003, 290, s. 2805–2816.
- 11 Jamerson, K. – Weber, M. A. – Bakris, G. L., et al.: Benazepril plus amlodipine or hydrochlorothiazide for hypertension in high-risk patients. *N Engl J Med*, 2008, 359, s. 2417–2428.
- 12 Mancia, G. – Asmar, R. – Amodeo, C., et al.: Comparison of single-pill strategies first line in hypertension: perindopril/amlodipine versus valsartan/amlodipine. *J Hypertens*, 2015, 33, s. 401–411.
- 13 Simons, L. A. – Chung, E. – Ortiz, M.: Long-term persistence with single-pill, fixed-dose combination therapy versus two pills of amlodipine and perindopril for hypertension: Australian experience. *Curr Med Res Opin*, 2017, 33, s. 1783–1787.

Fixní kombinace hypolipidemik – cesta, jak dosáhnout cílových hodnot

doc. MUDr. Lukáš Zlatohlávek, Ph.D. III. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

- 1 Ballantyne, C. M. – Weiss, R., et al.: Efficacy and safety of rosuvastatin 40 mg alone or in combination with ezetimibe in patients at high risk of cardiovascular disease (results from the EXPLORER Study). *Am J Cardiol*, 2007, 99, s. 673–680.
- 2 Fung, V. – Huang, J. – Brand, R. et al.: Hypertension treatment in a medicare population: adherence and systolic blood pressure control. *Clin Ther*, 2007, 29, s. 972–984.
- 3 Mach, F. – Baigent, C. – Catapano, A. L., et al.: 2019 ESC/EAS Guidelines for the management of dyslipidaemias: lipid modification to reduce cardiovascular risk. *Eur Heart J*, 2019, 00, s. 1–78.

Včasná diagnostika karcinomu pankreatu – výzva pro současnou medicínu

doc. MUDr. Bohumil Seifert, Ph.D. Ústav všeobecného lékařství 1. LF UK, Praha

- 1 Carrato, A., et al.: A systematic review of the burden of pancreatic cancer in Europe: real-world impact on survival, quality of life and costs. *J Gastr Cancer*, 2015, 46, s. 201–211.
- 2 Bray, F. – Ferlay, M., et al.: Global cancer statistics 2018: GLOBOCAN estimates of incidence and mortality worldwide for 36 cancers in 185 countries. *CA Cancer J Clin*, 2018, 68, s. 394–424.
- 3 www.ueg.eu
- 4 www.svod.cz
- 5 Seifert, B., et al.: *Gastroenterologie. Doporučené diagnostické a terapeutické postupy pro všeobecné praktické lékaře*. Novelizace 2012, SVL ČLS JEP.
- 6 Klein, A. P.: Identifying people at a high risk of developing pancreatic cancer. *Nature Reviews Cancer*, 2013, 13, s. 66–74.
- 7 Chari, S. T. – Kelly, K. – Hollingsworth, M. A., et al.: Early detection of sporadic pancreatic cancer: summative review. *Pancreas*, 2015, 44, s. 693–712.
- 8 Magruder, J. T. – Elahi, D. – Andersen, D. K.: Diabetes and pancreatic cancer: Chicken or egg? *Pancreas*, 2011, 40, s. 339–351.
- 9 Frič, P. – Škrha, J. – Sedo, A., et al.: Precursors of pancreatic cancer. *Eur J Gastr Hepatol*, 2016, 29.
- 10 Frič, P. – Seifert, B. – Škrha, J., et al.: Časná diagnostika sporadického karcinomu pankreatu – spoluúčast praktických lékařů a ambulantních diabetologů. *Practicus*, 2016, 8, s. 20–23.

Atopický ekzém – co nového

MUDr. Štěpánka Čapková Dermatologické oddělení pro děti, Fakultní nemocnice v Motole, Praha

- 1 Paller, A. S. – Mancini, A. J.: *Hurwitz clinical pediatric dermatology*. Elsevier, 2016, s. 627.
- 2 Hercogová, J., et al.: *Klinická dermatovenerologie*, 1. díl. Praha, Mladá fronta, 2019, s. 863.
- 3 Petru, V., et al.: *Dětská alergologie*. Praha, Mladá fronta, 2012, s. 531.
- 4 Eyerich, K. – Eyerich, S. – Biedermann, T.: The multi-modal immune pathogenesis of atopic eczema. *Trends in Immunology*, 2015, 36.
- 5 Lunjani, N., et al.: Recent developments and highlights in mechanisms of allergic diseases: Microbiome. *Allergy*, 2018, 73, s. 2314–2327.
- 6 Wollenberg, A., et al.: Consensus-based European guidelines for treatment of atopic eczema in adults and children. *JEADV*, 2018, 32, s. 657–682.
- 7 Eichenfield, L. F. – Boguniewicz, M. – Simpson, E. L., et al.: Translating atopic dermatitis management guidelines into practice for primary care providers. *PEDIATRICS*, 2015, 136, s. 1–12.
- 8 Gelmetti, C. – Wollenberg, A.: Atopic dermatitis – all you can do from the outside. *Br J Dermatol*, 2014, 170, suppl. S1, s. 19–24.
- 9 Boguniewicz, M., et al.: Expert perspectives on management of moderate-to-severe atopic dermatitis: A multidisciplinary consensus addressing current and emerging therapies. *J Allergy Clin Immunol Pract*, 2017, 12, s. 1–13.
- 10 Bieber, T. – Cork, M. – Reitamo, S.: Atopic dermatitis: a candidate for disease-modifying strategy. *Allergy*, 2012, 67, s. 969–975.
- 11 Lee, J. H. – Son, S. W. – Cho, S. H.: A comprehensive review of the treatment of atopic eczema. *Allergy Asthma Immunol Res*, 2016, 8, s. 181–190.
- 12 Eichenfield, L. F., et al.: Guidelines of care for the management of atopic dermatitis. Section 2. *J Am Acad Dermatol*, 2014, 71, s. 116–132.
- 13 Katayama, I. – Kohno, Y. – Akiyama, K., et al.: Japanese guideline for atopic dermatitis 2014. *Allergy International*, 2014, 63, s. 377–398.
- 14 Saeiki, H. – Nakahara, T. – Tanaka, A., et al.: Clinical practice guidelines for the management of atopic dermatitis 2016. *J Dermatol*, 2016, 43, s. 1117–1145.
- 15 Slater, N. A. – Morell, D. S.: Systemic therapy of childhood atopic dermatitis. *Clinics in Dermatology*, 2015, 33, s. 289–299.

Záněty předního segmentu oka a jejich léčba

MUDr. Aneta Klímová, Ph.D. | doc. MUDr. Petra Svozilková, Ph.D. | MUDr. Pavlína Skalická | MUDr. Michaela Brichová | doc. MUDr. Eva Říhová | prof. MUDr. Jarmila Heissigerová, Ph.D., MBA Oční klinika, 1. LF UK a VFN, Praha

- 1 Svozilková, P., et al.: *Diagnostika a léčba očních zánětů*. Praha, Maxdorf Jessenius, 2016, s. 226.
- 2 Bowling, B.: *Kanski's Clinical Ophthalmology. A Systematic Approach*. Elsevier Books, 2015, s. 928.
- 3 Heissigerová, J., et al.: *Oftalmologie*. Praha, Maxdorf, 2018, s. 380.

Biologická léčba v terapii migrény

MUDr. Markéta Škodová Centrum pro diagnostiku a léčbu bolestí hlavy, Nemocnice Jihlava, p. o.

- 1 Woldeamanuel, Y. W. – Cowan, R. P.: Migraine affects 1 in 10 people worldwide featuring recent rise: A systematic review and meta-analysis of community-based studies involving 6 million participants. *J Neurol Sci*, 2017, 372, s. 307–315.
- 2 Bigal, M. E. – Liberman, J. N. – Lipton, R. B.: Age-dependent prevalence and clinical features of migraine. *Neurology*, 2006, 67, s. 246–251.
- 3 Lipton, R. B. – Bigal, M. E. – Diamond, M., et al.: Migraine prevalence, disease burden, and the need for preventive therapy. *Neurology*, 2007, 68, s. 343–349.
- 4 Collaborators (360): Global, regional, and national incidence, prevalence, and years lived with disability for 310 diseases and injuries, 1990–2015: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2015. *Lancet*, 2016, 388, s. 1545–1602.
- 5 Bigal, M. E. – Walter, S. – Rapoport, A. M.: Calcitonin gene-related peptide (CGRP) and migraine current understanding and state of development. *Headache*, 2013, 53, s. 1230–1244.
- 6 Kaiser, E. A. – Russo, A. F.: CGRP and migraine: could PACAP play a role too? *Neuropeptides*, 2013, 47, s. 451–461.
- 7 Edvinsson, L.: CGRP receptor antagonists and antibodies against CGRP and its receptor in migraine treatment. *Br J Clin Pharmacol*, 2015, 80, s. 193–199.
- 8 Raddant, A. C. – Russo, A. F.: Calcitonin gene-related peptide in migraine: intersection of peripheral inflammation and central modulation. *Expert Rev Mol Med*, 2011, 13, s. e36.
- 9 Ashina, M. – Tepper, S. – Brandes, J. L., et al.: Efficacy and safety of erenumab (AMG334) in chronic migraine patients with prior preventive treatment failure: A subgroup analysis of a randomized, double-blind, placebo-controlled study. *Cephalalgia*, 1. 1. 2018, 333102418788347.
- 10 Goadsby, P. J. – Reuter, U. – Hallström, Y., et al.: A controlled trial of erenumab for episodic migraine. *N Engl J Med*, 2017, 377, s. 2123–2132.
- 11 Tepper, S. – Ashina, M. – Reuter, U., et al.: Safety and efficacy of erenumab for preventive treatment of chronic migraine: a randomised, double-blind, placebo-controlled phase 2 trial. *Lancet Neurol*, 2017, 16, s. 425–434.
- 12 Ashina, M. – Goadsby, P. – Reuter, U., et al.: Long-term safety and tolerability of erenumab: three-plus year results from an ongoing open-label extension study in episodic migraine. Prezentováno na American Headache Society Annual Scientific Meeting, 28. 6. – 1. 7. 2018, San Francisco, CA. Abstrakt 431139. Goadsby, P. J., et al.: *Cephalalgia*. 2019, 39, s. 817–826.
- 13 Dodick, D. W. – Silberstein, S. D. – Bigal, M. E., et al.: Effect of fremanezumab compared with placebo for prevention of episodic migraine. A randomized clinical trial. *JAMA*, 2018, 319, s. 1999–2008.
- 14 Stauffer, V. L. – Dodick, D. W. – Zhang, Q., et al.: Evaluation of galcanezumab for the prevention of episodic migraine: The EVOLVE-1 randomized clinical trial. *JAMA Neurol*, 2018, 75, s. 1080–1088.
- 15 Detke, H. C. – Goadsby, P. J. – Wang, S., et al.: Galcanezumab in chronic migraine. The randomized, double-blind, placebo-controlled REGAIN study. *Neurology*, 2018, 91, s. e2211–e2221.
- 16 Dodick, D. W.: CGRP ligand and receptor monoclonal antibodies for migraine prevention: Evidence review and clinical implications. *Cephalalgia*, 2019, doi: 10.1177/0333102418821662.
- 17 Silberstein, S., et al.: Primary results of PROMISE 1 (Prevention Of Migraine via Intravenous eptinezumab Safety and Efficacy-1) trial: a phase 3, randomized, double-blind, placebo-controlled study to evaluate the efficacy and safety of eptinezumab for prevention of frequent episodic migraines. Poster P4.108 prezentovaný na American Academy of Neurology meeting, Los Angeles, CA, 21.–27. 4. 2018.

Ibaldin Rapidcaps v léčbě bolesti

MUDr. Marek Hakl, Ph.D. Centrum léčby bolesti, Medicinicare, s. r. o., Chirurgická klinika FN a LF MU, Brno

- 1 Breivik, H. – Collett, B. – Ventafridda, V., et al.: Survey of chronic pain in Europe: Prevalence, impact on daily life, and treatment. *Eur J Pain*, 2006, 10, s. 287–333.
- 2 Müller-Schwefe, G.: Make a CHANGE: optimising communications and pain management decisions. *Curr Med Res Opin*, 2011, 2, s. 481–488.
- 3 Skála, B.: Doporučené postupy pro farmakoterapii bolesti a jejich dopad v oblasti primární péče. *Bolest*, 2008, 3, s. 151–155.
- 4 Doležal, T. – Hakl, M. – Kozák, J., et al.: Metodické pokyny pro farmakoterapii bolesti. *Bolest (suppl.)*, 2016, 1, s. 1–21.

Metamizol v léčbě bolesti

MUDr. Marek Hakl, Ph.D. Centrum léčby bolesti, Medicinicare, s. r. o., Chirurgická klinika FN a LF MU, Brno

- 1 Breivik, H. – Collet, B. – Ventafrida, V., et al.: Survey of chronic pain in Europe: prevalence, impact on daily life, and treatment. *Eur J Pain*, 2006, 10, s. 287–333.
- 2 Müller-Schwefe, G.: Make a CHANGE: optimising communications and pain management decisions. *Curr Med Res Opin*, 2011, 2, s. 481–488.
- 3 Dostupné z: http://produkty.sano.cz/NOVALGIN_inj_tbl_spc.pdf, vyhledáno 20. 9. 2019.
- 4 Ohnesorge, H. – Bein, B. – Hanss, R., et al.: Paracetamol versus metamizol in the treatment of postoperative pain after breast surgery: a randomized, controlled trial. *Eur J Anaesthesiol*, 2009, 26, s. 648–653.
- 5 Steffen, P.: Metamizol and diclofenac profoundly reduce opioid consumption after minor trauma. *Acute Pain*, 2002, 4, s. 71–75.
- 6 Dostupné z: <https://www.prolekare.cz/tema/analgesie/detail/spasmolyticko-efekt-metamizolu-109619>, vyhledáno 23. 9. 2019.

Nedostatek železa u pacientů v ordinaci praktického lékaře

MUDr. Renata Barbara Steinbauerová Oddělení klinické hematologie a transfuze Nemocnice Na Bulovce, Praha

- 1 Slipac, J.: Podávání intravenózního železa v bezkrvní medicíně. *Čas Lék Čes*, 2009, 148, s. 497–501.
- 2 Friedmann, B.: *Hematologie v praxi*. Praha, Galén, 1994.
- 3 Čermák, J.: Diagnostika a léčba anémie u nemocných s chorobami gastrointestinálního traktu. *Gastroent Hepatol*, 2015, 69, s. 358–364.
- 4 Mihula, M.: Problematika metabolismu železa v lidském organismu se zaměřením na řešení jeho nedostatku. *AJH*, 2019, 10, 3.
- 5 Válka, J. – Čermák, J.: Diferenciální diagnostika anemii. *Vnitř Lék*, 2018, 64, s. 468–475.
- 6 Roughead, Z. K. – Hunt, J. R.: Adaptation in iron absorption: iron supplementation reduces nonheme-iron but not heme-iron absorption from food. *Am J Clin Nutr*, 2000, 72, s. 982–989.
- 7 Čermák, J.: Léčba anémie a nedostatku železa z pohledu hematologa. *Kardiol Rev Int Med*, 2014, 16, s. 359–363.
- 8 Auerbach, M. – Adamson, J. W.: How we diagnose and treat iron deficiency anemia. *Am J Hematol*, 2016, 91, s. 31–38.
- 9 Veselý, O.: Růstové opožďení a sideropenie jako příznaky celiakie u dítěte. *Endokrinologie, Kazuistiky v diabetologii*, 2010, 8, s. 37.

Alternativní medicína z pohledu českého praktického lékaře

MUDr. Martin Seifert Ordinace PL Karlín, Praha

- 1 Seifert, B. – Býma, S., et al.: *Všeobecná praktická lékařství*. 2019, Galén, Praha, kap. 7, 5, 2.
- 2 Stanovisko Vědecké rady ČLK k neověřeným léčitelským postupům v onkologii. Dne 2. 2. 2012, dostupné z: www.lkcr.cz/doc/cms_library/01_stanovisko_vr_clk_neoverenym_lecitelskym_postupum_onkologii-100384.pdf, vyhledáno 18. 7. 2019.
- 3 The Cochrane Collaboration, www.cochrane.org.
- 4 Stanovisko ČLS JEP k alternativní medicíně. Dostupné z: www.cls.cz/stanovisko-k-alternativni-medicine, vyhledáno 18. 7. 2019.

Psychiatr pro praktické lékaře: jak si udržet nebo zlepšit profesionální odolnost

prof. MUDr. Jiří Raboch, DrSc. Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

- 1 Aasland, O. G. – Hem, E. – Haldorsen, T. – Ekeberg, O.: Mortality among Norwegian doctors 1960–2000. *BMC Public Health*, 2011, 11, s. 17–179.
- 2 Janssen, M. – Heerkens, Y. – Kuijer, W., et al.: Effects of mindfulness-based stress reduction on employees mental Health: a systematic review. *PLOS ONE*, 2018, 13, s. 1–37.
- 3 Jensen, P. M. – Trollope-Kumar, K. – Waters, H. – Everson, J.: Building physician resilience. *Can Fam Physician*, 2008, 54, s. 722–729.
- 4 LeFloch, B. – Bastiaenx, H. – Le Reste, J. Y., et al.: Which positive factors determine the GP satisfaction in clinical practice? A systematic literature review. *BMC Family Practice*, 2016, 17, s. 133–140.
- 5 Massachusetts Medical Society: A crisis in Health care: a call to action on physician burnout. Dostupné z: <http://www.massmed.org/News-and-Publications/MMS-News-Releases/A-Crisis-in-Health-Care--A-Call-to-Action-on-Physician-Burnout/#XThQ-ugzaUk>, vyhledáno 24. 7. 2019.
- 6 Murray, M. – Murray, L. – Donnelly, M.: Systematic review of interventions to improve the psychological well-being of general practitioners. *BMC Fam Pract*, 2016, 17, s. 1–12.
- 7 Noordsy, D. L.: *Lifestyle psychiatry*. Washington, APA, 2019, s. 394.
- 8 Petrie, K. – Crawford, J. – Baker, S., et al.: Interventions to reduce symptoms of common mental disorders and suicidal ideation in physicians: a systematic review and meta-analysis. *Lancet Psychiatry*, 2019, 6, s. 1–16.
- 9 Ptáček, R. – Raboch, J.: Diagnostika českého zdravotnictví – Z 73.0? *Tempus Medicorum*, 2013, 9, s. 3–8.
- 10 Ptáček, R. – Vňuková, M. – Raboch, J.: Pracovní stres a duševní zdraví – může práce vést k duševním poruchám? *ČLČ*, 2017, 156, s. 81–87.
- 11 Raboch, J.: Životní styl a afektivní poruchy. *ČLČ*, 2017, 156, s. 74–80.
- 12 Šonka, K. – Pretl, M.: *Nespavost*. Praha, Maxdorf, 2009.